

fund som i de mindre Dele af det. Det er netop dette, som vi, der arbejde for Folketirkens Frihed, ønske; vi ønske ikke at beholde den gamle Evang, men vi ønske netop det, som det ærede Medlem for Kjøbenhavn (Casse) endte med, at det skal være frivilligt og af Kjærlighed, at man slutter sig til Folketirken. Iøvrigt hørte jeg den første Deel af den ærede Rigsdagsmands Foredrag med stor Tilfredsstillelse. Han udtalte deri aldeles bestemt, at Rigsdagen havde en ubelukkende Ret til at give Love for alle Kirkens indre og ydre Anliggender, og han begrundede det i fuld Overensstemmelse med den Maade, hvorpaa vi tidligere, men uden at finde Dre derfor, have søgt det. Nu, da den ærede Rigsdagsmand har gjort denne Sætning til sin, haaber jeg, den vil finde en saadan Ingang, at man kan blive fri for alle de Misforstaaelser og vrangestaaende, der ere komne frem i modsat Retning. Men det forekommer mig rigtigt, at naar det ærede Medlem er enig i, at Grundlovens Bud, at Folketirkens Forfatning skal ordnes ved Lov, skal forstaaes, saaledes, at det omfatter saavel de ydre som de indre Anliggender, kommer han i en mærkelig Modsigelse med sig selv, ved tillige at antage, at det er ligegyldigt, om det foreliggende Forslag vedtages eller ikke; thi er det grundlovmæssigt bestemt, at Folketirkens Anliggender skulle ordnes ved Lov, saa er det at ordne den ved kongelig Anordning et Brud paa Grundloven, og saa er det ikke ligegyldigt, om Rigsdagen lader et saadant Brud blive staaende længe, eller ikke. Det er en Anskuelse, som jeg udtalte strax, da der først var Tale om en saadan kongelig Anordning, og som jeg heller ikke senere har kunnet fravige. Jeg anseer det for at være af stor Betydning, at dette Lovforslag bliver fremmet, og det især af formelle Hensyn, men det er dog tillige i Virkeligheden et lille Fremstridt; jeg tilstaaer, det er et meget lille, saa lille, at det i og for sig langt fra kan tilfredsstille mig, og jeg har jo ogsaa tidligere her i Thinget deeltaget i at stille Forslag i videregaaende Retning; men langt fra at troe, at man ved at vedtage dette stulde spærre Veien for Sligt, antager jeg, at det altid maatte kunne være til Nytte at faae denne Steen afveien.

Thi den Trang til større kirkelig Frihed, som det ærede Medlem for Kjøbenhavns 7de Valgkreds (Casse) sagde, at han savnede, er virkelig tilstede; det er Noget, som den, der kender Forholdene i det virkelige Liv, ikke godt kan lufte. Dinene for. Vi have f. Ex. seet paa Bornholm, at en meget storartet Udtrædelse har fundet Sted, og nylig har den vedkommende Menighedsforstander udtalt, at, hvis der havde været en Smule mere Frihed i Folketirken, vilde han og Menigheden ikke været traadte ud; ja endog saa, at der, hvis der blev givet en lignende kirkelig Frihed som den, der har været foreslaaet tidligere her paa Rigsdagen, vilde være al Rimelighed for at han vilde søge at faae Menigheden tilbage til Folketirken. Vi have her et Beviis paa, at det er Evang, der opløser Folketirken, faaer Folk til at træde ud; som i Grunden føle sig enige med Folketirken, og at det alene er Frihed, som kan føre dem tilbage. Jeg vil ikke tale om de andre kirkelige Bevægelser baade i Tyeu og Sylland, som jo er Alle betjente, og som maastee kunne fremkalde lignende Ting, naar man ikke itide kommer dem imøde. Det er jo alt skeet i de sidste Par Aar, og der kan endnu komme mange lignende Bevægelser, det er Noget, som Ingen af os kan vide; men især er der Udsigt dertil efter den Styrelse, der i den sidste Tid har gjort sig gjældende i de kirkelige Forhold; idet ikke engang en Menighed kan ophænge i Kirken Mindetavler eller Billedet af en afdød Konge, som man havde kjær, uden høiere Tilladelse. Denne Trang er jo ogsaa ganske naturlig, thi jeg kan ikke give de Herrer Ret, som sige, at der her ikke er Tale om Troesfrihed. Jo, her er netop Tale om Troesfrihed; det er ikke nok, at man har paa Papiret en Troesbetjendelse, som den hele Folketirke slutter sig om, og man saa siger: det er vor Tro; thi Erfaringen viser Dag for Dag, at Betjendelsen opfattes paa meget forskjellig Maade, og det er Noget, som vi ikke blot see i Nutiden men igjennem den hele Historie lige siden Luthers Tid. Den Augsburgerste Troesbetjendelse er bleven opfattet saa forskjelligt, at Luther selv vistnok ikke vilde have vedkjendt sig Samfundet med mange af disse forskjellige Opfattelser